

15.59x11.68	1	עמוד 28	ישראל היום! - כותרת	13/06/2017	58897012-0
מכללת חמדת הדרו - 29100					

ד"ר אסתר גואטה

להחזיר לעם הספר את אהבת הספר

זאת ועוד, מאבק זה חשוב שיהיה נחלתם של כלל המורים, ולא רק של אלה המלמדים שפה וספרות.

לימודי ספרות באקדמיה ובתיכון לא נועדו רק ללמד את הסטודנטים דרך "לנתח" יצירות. כך הורגים את היצירה ומ"חללים את חווייתו של הקורא ואת הרושם העמוק שספר יכול להשאיר. לספרות יש ערך אסתטי-אמנותי, ויש באפשרותה לחשוף את הקוראים לעולם תרבותי חדש ולפתוח צוהר לעולם הספר באשר הוא, ובראש ובראשונה לעולם הספר היהודי, על עושרו התרבותי והאמוני מן המקרא ועד ימינו. השאיפה היא לקרב את התלמידים לטקסטים, אך בד בבד להנגיש ולקרב את הטקסטים אל התלמידים, תוך יצירת זיקה רלוונטית ומ"שמעותית לחייהם שבה יתפרס הספר מקום מרכזי.

שבוע הספר הוא הזדמנות חגיגית להיזכר במחויבות שלנו לעולם הספר, ככסיס להמשך קיומנו הרוחני והתרבותי, בבחינת "עם הספר" ו"עם הנצח" חד הם. אהבת הספר היא הנשמה היתרה המאפשרת לנו התבוננות אחרת על חיינו ומהותם, והיא הכלי שבאמצעותו אפשר לעצב עולמות רוחניים ותרבותיים ברמה האישית, הלאומית והכללית. גם אם נדמה לנו כי בתחרות על אהבת הספר ידנו על התחטונה מול יריב אטרקטיבי ברמות המדיה והרשתות החברתיות, אל לנו להרפות. עם הספר לא מפחד מדרך ארוכה.

ב היותי בת 6, תלמידה בכיתה א' בביה"ס היהודי בקובלני-קה שבמרוקו, התחלתי ללמוד קריאה וכתיבה של השפה הערבית. בכל ערב הקפיד אבי וצ"ל להושיב אותי על ברכיו כשאני אווזת את המחברת ומשגנת בפניו את מה שלמדתי. רק כשבגרתי נחשפתי לעובדה שאבי, שהיה איש ספר ובקי בכתבי הקודש, לא ידע קרוא וכתוב ערבית! עבורי זו היתה חוויה מכווננת. כנראה אז החל סיפור האהבה שלי לספר ולספרות. "העם והספר כרוכים היו בתודעה העצמית של היהודים ובתודעת העולם", אמר גרשום שלום. דומה כי דבריו אלה, של אחד מחשובי הוגי הדעות של דורנו, הם תשתית רעיונית לכינוי שלו זכינו – "עם הספר". בשנים האחרונות אנו עדים לאמת הכואבת, המצביעה על ירידה במעמד של מדעי הרוח, הנאבקים ללא הרף על המשך קיומם, ובכללם לימודי הספרות. צעירי עם הספר נוטשים את הספרים, והסקרים מצביעים על כך כי שיעור הסטודנטים לספרות עברית ירד בעשור האחרון ביותר ממחצית. ובלשונה של "תהילה" לשי" עגנון – "ואפילו אין זה אלא מקרה, הרי יש להרהר בזה".

זה המקום שבו המכללות והמוסדות להוראה צריכים להרים את הכפפה על מנת להחזיר עטרה ליושנה. כמי שאמונים על הכשרת דור המחנכים הבא, אנו צריכים היום לשים את החינוך לאהבת הספר בקדמת סדר היום האקדמי בתהליך ההכשרה. אחריות חשובה זו צריכה להיות חלק מהותי בתהליך ההכשרה.